

Obor Anesteziologie a intenzivní medicína z pohledu mladého anesteziologa – přednosti a úskalí

Sekce mladých anesteziologů

¹MUDr. Martina Klincová, ²MUDr. Jitka Chlupová, ^{3,4,5}MUDr. Ondřej Jor, ¹MUDr. Trčková Alena

¹Masarykova univerzita, Lékařská fakulta a Fakultní nemocnice Brno, Klinika dětské anesteziologie a resuscitace

²Masarykova univerzita, Lékařská fakulta a Fakultní nemocnice Brno, Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny

³Fakultní nemocnice Ostrava, Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny

⁴Ostravská univerzita, Lékařská fakulta, Katedra intenzivní medicíny a forenzních oborů

⁵Univerzita Karlova, Lékařská fakulta v Hradci Králové, Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny

Souhrn

Obor Anesteziologie a intenzivní medicína (AIM) patří k nejmladším, ale zároveň i k nejrychleji se rozvíjejícím oborům medicíny. Anesteziologie má za cíl bezpečně provést pacienta celým perioperačním procesem a intenzivní medicína zase vyřešit život ohrožující situace. Toto sdělení má za úkol přiblížit náš obor pohledem začínajícího anesteziologa, poukázat na jeho pozitivita i negativa a možná tak pomoci mladým lékařům při rozhodování, který obor si zvolí. Abychom přiblížili čtenářům opravdový pohled mladých anesteziologů a jenom „suše“ nepopisovali přednosti a úskalí oboru, vyjádřili jsme se k otázce „Proč jsem udělal/a dobře, že jsem si zvolil/a obor AIM?“ Jak jsme odpověděli a jaké vlastnosti by měl anesteziolog mít, se dočtete v článku.

Klíčová slova

anesteziologie • intenzivní medicína • mladý anesteziolog • motivace • stres

Summary

Klincova, M., Chlupova, J., Jor, O., Trckova, A. The field of anaesthesia and intensive care – a view of a young anaesthesiologist – pros and cons
Anaesthesiology and Intensive Medicine (AIM) is one of the youngest, but also the fastest growing disciplines in medicine. Anaesthesiology aims to safely care the patient within the perioperative process and intensive medicine resolves the life-threatening situation. This article aims to bring the young anaesthesiologists' point of view, to show the AIM positives and negatives and maybe to help young doctors in deciding which field of medicine they gonna choose. To bring readers a true view of young anaesthesiologists and not to just describe „dryly“ the strengths and pitfalls of the field, we let them comment on the question „Why did I well by choosing AIM?“ Read the article how they answered and what properties the anesthesiologist should have.

Key words

anesthesiology • intensive medicine • young anaesthesiologist • motivation • stress

ÚVOD

Obor Anesteziologie a intenzivní medicína (AIM) patří k nejmladším, ale zároveň i k nejrychleji se rozvíjejícím oborům medicíny. Již z názvu oboru je patrné, že se jedná o dvě rozdílné, ale přesto blízké související oblasti. Anesteziologie má za cíl bezpečně provést pacienta celým perioperačním procesem a intenzivní medicína zase vyřešit život ohrožující situace. Zajímavé je, že zatímco anesteziolog je často vnímán jako pomocný obor ve službách chirurgie, intenzivista je guru nemocnice. Toto sdělení má za úkol přiblížit náš obor pohledem začínajícího anesteziologa, poukázat na jeho pozitivita i negativa a možná tak pomoci mladým lékařům při rozhodování, který obor si zvolí.

sekce
mladých
anesteziologů

POPIS OBORU A VZDĚLÁVÁNÍ

Již v úvodu jsme krátce charakterizovali základní náplň anesteziologie a intenzivní péče. Lékař AIM o pacienta pečuje na urgentním příjmu, sále nebo na intenzivním lůžku. Obor AIM je primárně spjat s nemocnicí. Jedinou cestou jak „do vlastního“, je ambulance léčby bolesti, ke které je potřeba doplnit si nadstavbou atestací. To je jedna z hlavních věcí, kterou je nutné při výběru oboru zvážit. AIM je „hands-on“ obor, tj. děláme něco prakticky rukama. Proto k němu často inklinují i „chirurgické typy“. Vzdělávání trvá nově 4,5 roku (v případě zápisu do oboru před 1. 7. 2017 je to 5 let). Je standardně rozdělené na kmen a vlastní specializační výcvik. K úspěšnému dokončení specializačního

vzdělávání je nutné splnit předepsané nemalé množství anestezií a výkonů, což je obzvláště při práci v okresní nemocnici velice obtížné. Momentálně ale dochází ke změně ve specializačním vzdělávání a třeba svítá na lepší časy.

Proč jsem udělal/a dobře, že jsem si zvolila obor AIM?

Abychom přiblížili čtenářům opravdový pohled mladých anesteziologů a jenom „suše“ nepopisovali přednosti a úskalí oboru, nechali jsme je vyjádřit se k otázce „Proč jsem udělal/a dobře, že jsem si zvolila obor AIM?“ Třeba se v tom taky najdete nebo vám to pomůže při rozhodování, jestli je AIM ten pravý obor pro vás.

MUDr. Jitka Chlupová, KARIM FN Brno

Když jsem se během studia medicíny zamýšlela, kterému oboru bych se v budoucnu chtěla věnovat, vždy se moje myšlenky ubíraly směrem chirurgickým. Velmi se mi líbilo prostředí operačních sálů a celý ten proces kolem operací. Drobným háčkem ale bylo tvrzení, že jako žena se v chirurgii nemám šanci prosadit. Jestli je to skutečně pravda, nemohu posoudit, ale naštěstí mě to donutilo znovu popřemýšlet o své profesní budoucnosti.

Na stáži z chirurgie jsem se na operačních sálech potkávala se skvělými anesteziology a uvědomila jsme si, že nebýt nepostradatelné práce těchto lékařů, která někdy není na první pohled tak patrná, nebyla by žádná operativa. Nemalý podíl na výběru tohoto oboru měl i můj kontakt s portálem AKUTNĚ.CZ. Spolupráce s těmito nadšenými lidmi, jejichž prostřednictvím jsem se mohla zúčastnit řady kongresů, mi poskytla další pohled na tento nesmírně obsáhlý obor.

Nyní, dva roky v praxi, svého výběru ani na chvilku nelituji. Anesteziologie je krásný, rychle se rozvíjející obor, který vyrovnaně spojuje teorii s praxí. Správný anesteziolog je z mého pohledu člověk nesmírně vzdělaný, ale i zručný. Měl by mít nervy ze železa a umět se rychle a správně rozhodovat. Je to lékař intenzivista, který denně čelí situacím, kdy pacientovi selhávají životní funkce. Na jednu stranu je to obrovská zodpovědnost, na straně druhé velká profesní výzva.

Zpětně mě mrzí, že nebýt mé vlastní iniciativy, nedostala bych se blíže k anesteziologii v pregraduálním studiu. Myslím, že tento esenciální obor by měl na lékařských fakultách dostávat mnohem větší prostor.

MUDr. Martina Klincová, KDAR FN Brno

V 5. ročníku medicíny na Kurzu urgentní medicíny pořádaném portálem AKUTNĚ.CZ jsme jako skupinka studentů přijeli ke simulované dopravní nehodě. Na místě byl jeden pacient. Protože jsme se mezi sebou ještě úplně neznali a bylo to naše první stanoviště v ten den, tak jsme vytvořili dokonalou skupinku přihlížejících. Cítila jsem z toho beznaděj, a tak jsem přebírala iniciativu. Pacienta s drénovaným pneumotoraxem a suspektním hemoperitoneem jsme „dovezli“ na simulovaný urgentní příjem, kde stála další skupinka přihlížejících a pacient nakonec zraněním podlehl. Facka hned na začátek praktické části kurzu. Pointou ale je, že jsem tehdy poprvé pocítila, že v něčem vynikám nad ostatními. A nebyly to vědomosti, pacientovi jsem například při vyprošťování z auta nepodala

žádnou analgezií. Přišlo mi ale, že umím zachovat chladnou hlavu, nezamrznu, začnu konat a ruce a kolena se mi roztřesou až následně. A to byl pro mě osobně první zárodek rozhodnutí pro AIM. A nelituji.

Pracuji 4. rokem na Klinice dětské anesteziologie a resuscitace. Na našem oboru mi přijde nejlepší možnost sledovat výsledek naší práce v reálném čase. Je uspokojující vidět, že pacient na léčbu reaguje dobře a jeho stav se rychle zlepšuje. Uznávám však, že zároveň je velmi stresující, když se klinický stav pacienta horší doslova pod našima rukama. Přes veškerý medicínský pokrok jsme často jenom ti, kteří se snaží dát pacientovi šanci, ale neumíme zachránit každého. Je to věc, s kterou se musí vnitřně vypořádat každý z nás.

Dále se mi líbí, že máme na pacienta komplexní pohled. Setkáváme se totiž se širokým spektrem pacientů, interních a chirurgických chorob a následných stavů. Konkrétně u nás na pracovišti jsou pacienti od prematuritních novorozenců po dospělé. S každou věkovou kategorií musím mluvit jinak, aby pochopili, co se bude dít. Přijde mi, že komunikace na sále má daleko od zajetých frází typu „A zuby máte na pevno?“. Úžasná je také rozmanitost, kterou náš obor poskytuje. Děláme vše od uspávání, zajišťování dýchacích cest a invazivních vstupů, přes regionální anestezii, léčbu bolesti až po veškerou péči na intenzivních lůžkách, a resuscitaci.

MUDr. Ondřej Jor, KARIM FN Ostrava

K tomu, že ze mě jednou bude anesteziolog, jsem se rozhodl někdy ve třetím ročníku studia medicíny. Bavila mě patologická fyziologie, konkrétně kardiiovaskulární systém, respirační systém a šokové stavy. Chtěl jsem obor, který pracuje s těmito patofyziologickými poznatky, a anesteziologie a intenzivní medicína (AIM) tomu byla nejbližší.

Velkou roli v mém rozhodování sehrál i otec, který byl toho času primářem ARO ve Valašském Meziříčí. Díky němu jsem viděl krásu, rozmanitost, ale i negativní stránky našeho oboru. Anesteziolog umí základy kardiologie, gastroenterologie, nefrologie, neurologie, traumatologie, chirurgie, dětského lékařství a má přehled i o jiných oborech. Tyto znalosti nám umožňují nadhled a rozvažu. Každého pacienta hodnotíme z mnoha různých úhlů pohledu. Rébusy naší každodenní práce nám poskytují seberealizaci a radost z práce. Na operačních sálech poskytujeme anesteziologickou péči všem věkovým skupinám, od novorozenců až po geriatrické pacienty. Poskytujeme anestezii pro velké množství zcela odlišných operačních oborů. Bohužel je třeba zmínit i stinné stránky našeho oboru. Anesteziolog chce vše hned, jsme zvyklí čas měřit na sekundu. Když chci koniotomický set, chci ho hned – vlastně jsem ho chtěl mít v ruce dřív, než jsem požadavek vyslovil. Naše rozhodnutí musí být okamžitá a často na nich závisí život pacienta. Toto se promítá i do našeho osobního života, kde jsme stále netrpěliví a podvědomě v napětí.

V oboru AIM pracuji necelých šest let, mám zkušenosti od malé nemocnice, přes středně velkou nemocnici až po fakultní nemocnici. Těchto šest let bylo plných radostí z úspěchu, ale i zklamání, smutku a pochybování o sobě. Víím ale zcela jistě, že bych obor nikdy nevyměnil. AIM je přesně to, co jsem od práce ve zdravotnictví čekal.

JAK ZVLÁDNOUT TEN STRES?

Společným jmenovatelem všech odpovědí mladých anesteziologů je přiznání stresového faktoru. Práce pod velkým časovým tlakem je největším úskalím našeho oboru. Jsou prostě situace,

kdy čas „běží jaksi rychleji“, a člověk se musí umět rozhodnout. Pro obor AIM se tak opravdu nehodí typy, které v kritický moment spíše zamrznou. Každý z nás se bojí a mít respekt ze situace je naprosto správné, ale strach nás nesmí zbrzdit v jednání. Je nutno mít v hlavě nachystáno několik scénářů a vždy mít záložní plán, respektive raději několik. Když „jde do tuhého“, je potřeba umět prioritizovat. „*Treat first, what kills first.*“ Vždy je důležité postupovat systematicky a opakovaně přehodnocovat. A, B, C, D, E... Airways, Breathing, Circulation, Disability, Exposure. Musíme si zachovat chladnou hlavu a „selský rozum“. Klíčovým faktorem se stává trénink a nácvik obtížně řešitelných situací. Naštěstí s rozvojem simulační medicíny je to čím dál dostupnější.

A druhý důležitý faktor, jak se stresovým situacím vyhnout, je být vždy o krok napřed. Občas se někdo na sále zeptá, jestli nám anestezie nepřipadá nudná. Na to konto odpovídám, že přesně tak se pozná dobrá anestezie. Nejlepší pro pacienta totiž

je, když anesteziolog předvídá a následně k mnohým kritickým situacím ani nedojde.

ZÁVĚR

Tak jaké vlastnosti by měl budoucí anesteziolog mít? Měl by být manuálně zručný, rozhodný, být schopný pracovat pod tlakem, samostatný a zároveň týmový hráč. Hlavně je potřeba být pro obor zapálený. Obor AIM je skvělý, progresivní, komplexní, rozmanitý. Rozhodně to není nudný ani pomocný obor. Nabízí široké spektrum výkonů, profesních i osobních výzev. Nechybí ani možnost výzkumu a navíc díky „hladu“ po anesteziologických u nás i v Evropě máme šanci na téměř stoprocentní uplatnění.

Prohlášení: autoři nemají ve vztahu k tématu práce žádný střet zájmů.

e-mail: Klincova.Martina@fnbrno.cz